

Het heiligenboek

Albertus de Grote *Tom Zwaenepoel*

Albertus wordt geboren als oudste zoon van een graaf in Lauingen aan de Donau. Hij studeert in Padua en wordt dominicaan (1223). Hij onderwijst theologie aan talrijke scholen van zijn orde. In Parijs maakt hij kennis met het gedachtegoed van Aristoteles. In 1248 trekt hij met Thomas van Aquino, zijn beroemdste leerling, naar Keulen en bouwt daar naar Parijs voorbeeld een studiehuis op, de voorloper van de Keulse universiteit. Daar doceert Albertus vooral de filosofische en natuurwetenschappelijke werken van Aristoteles en hij verdient al doende voor Keulen de reputatie van wetenschappelijk centrum. Later wordt hij provinciaal van de Duitse provincie van de dominicanen (1254). Hij doorkruist in dat ambt West-Europa, trekt te voet van het ene klooster naar het andere en waakt over het opvolgen van de strenge regels. In 1260 wordt hij bisschop van Regensburg. Dat ambt legt hij al na twee jaar neer, omdat hij als bisschop niet als vorst wil heersen, zoals in zijn tijd gebruikelijk. Hij keert terug naar het Keulse dominicanenklooster en zet zijn werk als theoloog, prediker, intellectueel en onderhandelaar voort.

Een theoloog spreekt over God, een filosoof over wat het verstand

kan herkennen. De natuurwetenschapper kent de natuurwetten, de politicus formuleert de regels van het maatschappelijke samenleven. Een voordeel van een dergelijke indeling bestaat erin dat iedereen praat over zijn eigen 'vakgebied'. Albertus bewijst het tegendeel. Als christelijk intellectueel ziet hij zijn politieke verantwoordelijkheid en mengt zich in de politieke actualiteit. Als *doctor universalis* omvat hij 'alle' kennis van zijn tijd: astronomie, meteorologie, geologie, botanie, zoölogie, chemie, fysica, mechanica en architectuur. Daardoor geldt hij als een van de grootste geleerden, de grootste Duitse theoloog en filosoof van de middeleeuwen. Hij had een grote invloed op vele generaties theologen.

Voor een theoloog van zijn tijd is zijn belangstelling voor de natuurwetenschappen ongebruikelijk. Zijn passie voor alles wat te maken heeft met de natuur stamt uit zijn kindertijd. Al vroeg observeert hij de natuur in zijn stadje dat van de landbouw leeft. Boeren, herders, vissers, jagers en wijnboeren geven aan hen hun kennis door, die hij later in zijn leerboeken verwerkt. Ook als predikant-broeder komt hij tijdens zijn lange voettochten door Europa in contact met het

wonder van de natuur. Hij is ervan overtuigd dat de natuur niet langer een bedreiging is, maar het geloof in de Schepper kan verdiepen. God vindt de mens in de wereld. Albert verbindt het 'verlangen naar de hemel' met de 'liefde voor de aarde'. Hij streeft naar de harmonie tussen de menselijke activiteit en het licht van het geloof.

Albertus is geen verdediger van 'duidelijke' systemen, maar een zoeker. Voor hem geldt niet het logische besluit, maar het experiment als natuurwetenschappelijk bewijs. Een principe dat niet door het praktische experiment bevestigd wordt, is geen principe. Zijn onderricht is op de praktijk georiënteerd. In plaats van eeuwig geldende waarden te verkondigen, speelt hij met gedachten, experimenteert hij met besluiten en argumenten. Tijdens gesprekken met collega's en andersdenkenden is hij meer in de zaak geïnteresseerd dan in zijn eigen gelijk.

Wie belangstelling heeft voor de medemens en de wereld zal vreugde kennen bij het opzoeken, nadenken, memoriseren. Albertus roept op om mondig te zijn, zoals de engel met bazuin op zijn professoraat zegel prijkt. We moeten slapende geesten wakker schudden en tot nadenken aan-

sporen. Wie over God, de mens, de wereld wil spreken moet bereid zijn tot intensieve studie. Je kunt slechts een oordeel over religies of wijsgerige stromingen vormen, als je ook daadwerkelijk weet waarover het in wezen gaat. Daarom drijft Albertus bij studenten de geestelijke discussie op door studieruimte te creëren waarin betwiste vragen kunnen worden opgelost. Na grondige studie is het de taak om kennis door te geven aan anderen. Albertus 'reserveert' de filosofie en theologie niet voor een kleine kring intellectuelen, maar houdt tot op hoge leeftijd toespraken en preken in het openbaar.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

21 september, 19.05 uur, Canvas. Eerste deel van *L'année zéro*, schitterende en beklijvende Franse tweedelige documentaire uit 2016 met vaak unieke archiefbeelden over hoe Europa na de ineenstorting van het Derde Rijk uit de as moet zien te herrijzen.

24 september, 21.25 uur, één. *The Great Gatsby*, romantisch Amerikaans drama gebaseerd op de gelijknamige roman van F. Scott Fitzgerald, ditmaal de overigens puike versie uit 2013 met Leonardo DiCaprio in de hoofdrol. Op zoek naar de *American Dream* belandt schrijver Nick Carraway in 1922 in de wereld van de mysterieuze miljonair en partyliefhebber Jay Gatsby, een wereld van superrijken vol illusies, liefde en bedrog.

25 september, 20.10 uur, Canvas. In *Wanderlust* zoekt de Poolse-Vlaamse filosofe Alicja Gescinska bij telkens een andere markante persoonlijkheid met diverse filosofische en religieuze achtergrond naar antwoorden op de vraag: wat is de mens? In deze aflevering ontmoet ze de Britse neurowetenschapper en filosoof Raymond Tallis (70), naar eigen zeggen een optimistische humanist.

De vrome kudde

Gentleman Ingezonden door Gerda Derkinderen

Een man staat hoffelijk zijn plek af aan een vrouw in de bus. De vrouw is dankbaar:

- Hartelijk dank, mijnheer, dat is vriendelijk van u.

Waarop de man:

- Graag gedaan, mevrouw. Ik ken mannen die hun plaats nooit zouden afstaan, tenzij aan een knap jong meisje. Voor mij speelt uiterlijk echter geen enkele rol.

Voetbalveld Ingezonden door Greetje Van de Cauwer

Gesprek tussen voetballer en scheidsrechter:

- Hoe heet uw hond?

- Hoezo, hond? Ik heb geen hond!

- Maar dat is verschrikkelijk! Blind en niet eens een hond!

Museum Ingezonden door Greetje Van de Cauwer

Na hun bezoek aan de tentoonstelling over het oude Egypte wil Jan iets weten van zijn vriend Paul:

- Hoe vond jij die mummie?

- Mmmm, nogal ingewikkeld.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

overeenkomst lichtkring om de zon	canapé ulaan	Oost-Europeaan	vorstentitel dans	Griekse letter rij voertuigen
→	↻ 3	tekeningerei →	↓	↻ 1
eetgelegenheden vulkaan				
↻		↻ 7	karaat troefkaart ieder	↻
driekamp make-up		wig roefvogel	↻	↻ 5
↻	↓	↓		getijde windrichting
				telwoord
grondsoort aardappelgerecht		claim	lofdicht barenspijn	↻
↻		↻ 4	pier	↻
				↻ 6
al	land in Afrika			
↻	↻ 2		paradijs	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel: telegram